

přípustný (viz také § 127 knih. zák.). Ve věci samé je dovolací rekurs zčásti opodstatněn. Na domě, o nějž jde, je pod B napsáno: »Auf Grund der Einantwortungsurkunde vom 19./11. 1919 wird die Verpflichtung das Haus entweder unter Lebenden oder auf den Todesfall einem ihrer Enkel Elisabeth und Adam D. zu überlassen, angemerkt.« Podle obsahu odevzdací listiny byl závazek ten převzat dědickou dohodou, jež byla pojata do odevzdací listiny. Poněvadž však v praxi jest i smluvená fideikomisární substituce (t. j. smluvní omezení vlastnického práva po způsobu fideikomisární substituce) uznávána (srov. rozh. čís. 4699, 10682 a 11091 Sb. n. s., mohl býti závazek ten založen i dědickou dohodou. Souhlas svěřenských nástupců a substitučního soudu s vkladem smluvního zástavního práva nebyl vykázan a proto mohl vklad ten býti povolen toliko s obmezením, že se děje bez újmy práv, jež přísluší nezl. Alžbětě a Adamu D. z odevzdací listiny ze dne 19. listopadu 1919 č. j. A 128/19-8 (srov. rozh. čís. 4500, 5052, 6412, 6769, 8015). Tomuto obmezenému povolení knihovního vkladu zástavního práva nevádí, že se podle § 96 knih. zák. nemůže povolit více nebo něco jiného, než bylo žádáno, poněvadž lze povolit méně (viz § 95, odst. 2 knih. zákona), Zdali toto omezení bránilo vzniku smluvního práva zástavního, lze řešiti jen ve sporu.

Čís. 15400.

Splátkové obchody.

K § 7 zákona čís. 76/35 Sb. z. a n.

Nepřednesl-li žalovaný kupující ve sporu ze splátkového obchodu, že jest nezaměstnaným, nelze přihlížeti z úřadu k jeho nezaměstnanosti jako k okolnosti vylučující uplatňování výhrady o ztrátě lhůt prodávajícím.

(Rozh. ze dne 17. září 1936, R I 935/36.)

Žalující firma prodala žalovaným zboží vyhradivši si k němu právo vlastnické až do úplného zaplacení kupní ceny; bylo smluveno, že kupní cena bude zaplacena ve splátkách pod ztrátou lhůt. Poněvadž podle tvrzení žalující firmy ten případ nastal, domáhá se žalující firma zrušení kupní smlouvy, vrácení prodaného zboží a náhrady škody. P r v ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání žalovaných a zrušil rozsudek prvního soudu, ježto první soud nevzal na přetřes otázku nezaměstnanosti žalovaných, ač podle § 7 splátkového zákona čís. 76/35 Sb. z. a n. prodávající nemůže uplatnit výhradu ztráty lhůt po dobu prokázané nezaměstnanosti kupujícího.

N e j v y š š í s o u d uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Žalovaní nevznegli v odvolání námitku, že jsou nezaměstnaní a nelze takovou námitku ani logicky vyčísti z vývodů jejich odvolání. Odvolací soud, který přezkoumává rozsudek prvního soudu jen v mezích uplatňo-

vaných odvolacích návrhů a důvodů a nemůže hleděti k okolnostem v odvolání neuplatněným (§§ 462 a 467 č. 3 c. ř. s.), neměl proto vůbec příčiny ani možnosti, by se zmíněnou otázkou obíral a nemohl tudíž ani zrušiti rozsudek prvního soudu jen z toho důvodu, že soud první stolice tuto otázku nevzal na přetřes. Názor odvolacího soudu, že jde o okolnost, k níž jest hleděti z úřadu, nemá opory v zákoně. Předpis § 7, odst. 1, posl. věta zák. č. 76/35 Sb. z. a n., že prokázaná nezaměstnanost kupujícího vylučuje uplatňování výhrady ztráty lhůt prodávajícím, jest ovšem rázu kogentního a všechna ujednání, která se v neprospěch kupujícího odchyľují od tohoto ustanovení, jsou neplatná (§ 16 zák.). Ale z toho nelze dovozovati, že soud musí k nezaměstnanosti kupujícího hleděti z úřadu, když se jí kupující nedovolává. Zákon stanoví takovou povinnost soudu jen výjimečně, a to v § 12, odst. 2 v příčině nepřislušnosti soudu. Z toho plyne úsudkem z opaku, že v případě § 7, odst. 1, poslední věta zákona, má platiti pravidlo, t. j. zásada projednací. Soud může proto k nezaměstnanosti kupujícího přihlížeti jen, když se jí kupující dovolává. Důvod, z něhož odvolací soud rozsudek prvního soudu zrušil, tudíž neobstojí.

Čís. 15401.

K výkladu § 1 zák. o ruč. žel. č. 27/69 ř. zák.

Za jakých předpokladů může býti oprávněn náhradní nárok cestujícího vystoupivšího z vlaku bočními dveřmi vagonu vedoucími na opačnou stranu od stanice, přišel-li při tom k úrazu.

(Rozh. ze dne 17. září 1936, Rv I 2370/34.)

Žalobkyně se na žalovaném železničním eráru domáhá náhrady škody tvrdíc, že utrpěla zranění, když vystupovala z vlaku dveřmi vagonu jsoucími na opačné straně od výstupní stanice; k vystoupení těmito dveřmi, jež nebyly uzavřeny, byla nucena proto, že dveře na straně stanice byly uzamčeny a průvodčí je neotevřel přes to, že klepáním na ně upozorňovala, že hodlá vystoupiti. Nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Podle stálého rozhodování nejvyššího soudu jest rozuměti příhodou v dopravě ve smyslu § 1 zák. o ruč. žel. takovou úchylku od pravidelného provozu dráhy udávší se mimo osobu poškozeného, která jest sama o sobě způsobila přivoditi poranění nebo usmrcení člověka (srov. na př. rozh. č. 8543, 7519 Sb. n. s.). Jest proto zkoumati, zda jest takovou úchylkou od železničního provozu, byly-li dveře vedoucí na opačnou stranu, odvrácenou od nádražní budovy železniční stanice, otevřeny. V tom směru bylo v rozh. nejvyššího soudu uveřejněném pod č. 11495